16ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ι) Να μην περάσει οποιαδήποτε προσπάθεια εφαρμογής μηχανισμού αξιολόγησης που διαλύει εργασιακές – εκπαιδευτικές σχέσεις, κατηγοριοποιεί σχολεία, καθηλώνει μισθολογικά τους εκπαιδευτικούς και οδηγεί σε απολύσεις. Κανείς αξιολογητής στην τάξη. Ακυρώνουμε στην πράξη τα μέτρα υλοποίησής της με συλλογική δράση Κατάργηση όλου του θεσμικού πλαισίου που αφορά στην αξιολόγηση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΣ 5-10-12

Ως συνδικαλιστικό κίνημα αντιστεκόμαστε για να μην περάσει η αξιολόγηση – χειραγώγηση, που φέρνει την υποταγή, τη διάσπαση του κλάδου, τη μισθολογική καθήλωση, την άρση της μονιμότητας και τις απολύσεις. Αγωνιζόμαστε για την κατάργηση του ν.2986 και του καθηκοντολόγιου. Λέμε όχι στην «αυτοαξιολόγηση» και την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Κανένας εκπαιδευτικός μέντορας – αξιολογητής. Δεν θα επιτρέψουμε, συλλογικά και με αλληλεγγύη, να μπει κανένας αξιολογητής στην τάξη. Απόσυρση του σχετικού σχεδίου ΠΔ.

15ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κατάργηση του «Καθηκοντολογίου». Όχι στην αξιολόγηση – χειραγώγηση των εκπαιδευτικών. Όχι στην κοινωνική κατηγοριοποίηση των σχολείων μέσω της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων. Όχι στο θεσμό του μέντορα.

14ο και 13ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Παιδαγωγική ελευθερία και δημοκρατία στο σχολείο με κατάργηση ολόκληρου του νομοθετικού πλαισίου με το οποίο επιχειρείται η «συμμόρφωση» - χειραγώγηση του εκπαιδευτικού. Κατάργηση του «Καθηκοντολόγιου». Όχι στην αξιολόγηση – χειραγώγηση των εκπαιδευτικών. Όχι στην κοινωνική κατηγοριοποίηση των σχολείων μέσω της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων

12ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Οι καθηγητές/τριες είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπίσουμε, μαζί με ολόκληρη την εκπαιδευτική κοινότητα, τη Δημοκρατία στο σχολείο και τα κατακτημένα εργασιακά μας δικαιώματα. Δεν θα επιτρέψουμε σε καμιά περίπτωση να μετατραπεί το σχολείο σε χώρο χειραγώγησης και πειθαναγκασμού εκπαιδευτικών και μαθητών. Απαιτούμε την κατάργηση της σχετικής Υπουργικής Απόφασης («καθηκοντολόγιο») που αναφέρεται στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης της εκπαίδευσης. Απαιτούμε σεβασμό στα εργασιακά μας δικαιώματα και πλήρη παιδαγωγική ελευθερία και δημοκρατία στο σχολείο με κατάργηση όλου του πλαισίου που οικοδομήθηκε μέχρι τώρα με το οποίο επιχειρείται να χειραγωγηθεί ο εκπαιδευτικός. Είμαστε αντίθετοι στην κοινωνική κατηγοριοποίηση των σχολείων μέσω της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων. Λέμε όχι στην αξιολόγηση-χειραγώγηση των εκπαιδευτικών. Οργανώνουμε τις συλλογικές μας αντιστάσεις από ΟΛΜΕ, ΕΛΜΕ, συλλόγους καθηγητών ακυρώνοντας στην πράξη κάθε προσπάθεια εφαρμογής της στο βαθμό που επιχειρηθεί να περάσει.

8ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, όπως και κάθε εκπαιδευτικό ζήτημα, έχει πολιτικο-ιδεολογική αναφορά. Η παρουσία ή η απουσία της δε συνιστά εξ ορισμού προοδευτικό ή συντηρητικό γεγονός (με οποιονδήποτε συνδυασμό των διαζεύξεων), αλλά

το τι θα διαμορφωθεί και θα αναπτύσσεται εξαρτάται από τους συσχετισμούς και τη δυναμική των αντιτιθέμενων απόψεων.

Το ερώτημα, ως εκ τούτου, δεν έγκειται στο σημείο «ναι ή όχι στην αξιολόγηση» (άλλωστε οι επιλεκτικοί μηχανισμοί διατρέχουν όλο τον κορμό της Παιδείας και δεν «ανακαλύπτονται» σε αυτό το θέμα). Έγκειται στο «για ποια αξιολόγηση μιλάμε, για ποιο σκοπό γίνεται, από ποιους γίνεται και πώς συνδέεται με τα μεγάλα προβλήματα της εκπαίδευσης και τις επιλογές του κινήματός μας».

Για μας η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στοχεύει στην αναμόρφωση της σχολικής ζωής σε μία κατεύθυνση χειραφέτησης των δρωσών κοινωνικών δυνάμεων, στον εκδημοκρατισμό του εκπαιδευτικού συστήματος, στη μορφωτική-παιδαγωγική ενίσχυση της εκπαιδευτικής πράξης, στη διαρκή επιστημονική ανανέωση του γνωστικού περιεχομένου, στην κοινωνιολογική αποτίμηση της εκπαιδευτικής λειτουργίας, στην προώθηση των στόχων του κλάδου μας.

Η αξιολόγηση είναι μία δυναμική διαδικασία, που πρέπει να συνδεθεί με ένα σύνολο θεσμικών αλλαγών, με γενναία χρηματοδότηση, με ουσιαστική επιμόρφωση, με ευελιξία στα αναλυτικά προγράμματα, με αλλαγές στο σύστημα διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης, με συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο σχεδιασμό και τη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής, με συνεργασία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με τους συνδικαλιστικούς φορείς και το ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου αποτέλεσε και αποτελεί έναν από τους κύριους άξονες των συνδικαλιστικών θέσεων και διεκδικήσεων του κλάδου μας. Και τούτο, διότι η αξιολόγηση συνδέεται με το χαρακτήρα της σχολικής ζωής, την επιστημονική και παιδαγωγική ελευθερία, τη θέση και το ρόλο των εκπαιδευτικών, αλλά και την πολιτικοϊδεολογική θεώρηση της εκπαίδευσης.

Η ΟΛΜΕ έδωσε μακροχρόνιους αγώνες, για να παρεμποδίσει την επιβολή των ιδεολογικών ελέγχων στην εκπαιδευτική λειτουργία και τη μετατροπή των καθηγητών σε πειθήνια εκτελεστικά όργανα των κυβερνητικών εντολών. Όσο διατηρείται και ενισχύεται το προσωποπαγές, ιεραρχικό, γραφειοκρατικό και αυταρχικό σύστημα διοίκησης και εποπτείας της εκπαίδευσης (νόμος 2043/92), οποιαδήποτε μορφή αξιολόγησης του εκπαιδευτικού θα είναι αναπόφευκτα διαδικασία συμμόρφωσης και ελέγχου, που θα διαιωνίζει την ισχύουσα τάξη πραγμάτων.

Η αξιολόγηση, όπως εμείς την προσδιορίζουμε, δεν είναι απόρροια των κελευσμάτων της αγοράς σε μία λογική ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Είναι ένα πεδίο ανάπτυξης του κοινωνικού χαρακτήρα της Παιδείας. Είναι ένας χώρος στον οποίο θα αποτυπωθούν οι κύριες πλευρές της μόρφωσης (χαρακτήρας της γνώσης, ανισότητες, μαθησιακές ανάγκες, περιεχόμενο σχολείου κ.λπ.) με ένα τρόπο που θα δημιουργεί τοπικούς και ευρύτερους πολιτικούς συσχετισμούς για τον εκδημοκρατισμό της εκπαίδευσης. Δεν είναι ο τόπος καταγραφής απλώς και μόνο των γνωστών (άλλωστε) προβλημάτων, αλλά το υπόστρωμα ανάπτυξης μια δυναμικής που θα απαιτεί λύσεις τόσο στο σχολικό μικρόκοσμο όσο και στον εκπαιδευτικό μακρόκοσμο.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου δεν είναι μία “εξωτερική” αποτίμηση της σχολικής πραγματικότητας (από κάποιους τρίτους), αλλά μία εσωτερική υπόθεση της εκπαιδευτικής κοινότητας, που αποβλέπει (και με διάθεση αυτοκριτικής) στην

αναμόρφωση της παιδαγωγικής πράξης. Είναι μία συλλογική και προσωπική προσπάθεια για να απελευθερωθούν οι δημιουργικές δυνάμεις του κλάδου μας.

Οι θέσεις μας για τον προγραμματισμό και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

Οι θέσεις τις οποίες έχουμε διαμορφώσει για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου συναντούν ευρύτατη αποδοχή. Επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα των ευρωπαϊκών συνδικάτων και του Συμβουλίου της Ευρώπης (Δελτίο ΟΛΜΕ, τεύχος 618, Φεβρουάριος '91). Ενισχύθηκαν από την ειδική ημερίδα που διοργάνωσε η ΟΛΜΕ σε συνεργασία με ειδικούς για το θέμα αυτό (Αθήνα 19-12-91) και από τις συζητήσεις που έχουν διοργανώσει οι τοπικές μας ενώσεις.

Συγκεκριμένα:

- Το σχολείο είναι ένας χώρος δημιουργίας ευαίσθητων διαπροσωπικών σχέσεων, αποτελεσματικός, παραγωγικός και όχι χώρος ανταγωνιστικός.

- Η διδασκαλία είναι μία σύνθετη και συλλογική ανθρώπινη λειτουργία, που συνδέεται με παράγοντες, όπως οι σκοποί της εκπαίδευσης, τα μέσα που διατίθενται, τα αναλυτικά προγράμματα, τα βιβλία, οι συνθήκες εργασίας, η διοικητική δομή, το κοινωνικό περιβάλλον.

- Δεν υπάρχει ένας γενικός κώδικας διδασκαλίας, που να μπορεί να εφαρμοστεί παντού με τα ίδια αποτελέσματα, και δεν μπορεί να εξακριβωθεί επιστημονικά ποια διδασκαλία αποδίδει περισσότερο.

- Όλες οι μέθοδοι ατομικής αξιολόγησης που έχουν εφαρμοστεί χαρακτηρίζονται από

αναξιοπιστία και αναποτελεσματικότητα.

- Αντίθετα, οι μέθοδοι αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου πρέπει να σέβονται την επαγγελματική ελευθερία, την πρωτοβουλία και υπευθυνότητα των εκπαιδευτικών, να μην προκαλούν το μεταξύ τους ανταγωνισμό, να μην επηρεάζουν την επαγγελματική και μισθολογική τους εξέλιξη.

Όλα τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα δικαιώνουν την εμμονή μας στη θέση για προγραμματισμό αι αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος και του εκπαιδευτικού έργου, γιατί αποτελεί δυναμική λειτουργία, προωθητική μετασχηματισμού για όλο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η πρότασή μας

Το σύστημα αξιολόγησης που προτείνουμε βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

1. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών. Η αντίληψη ότι, αν ελέγξουμε τον καθηγητή, θα πάνε όλα καλά στο σχολείο είναι άκρως αναχρονιστική και λανθασμένη. Άλλωστε, η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει ότι οι εκπαιδευτικοί ενεργοποιούνται περισσότερο με εσωτερικά κίνητρα βελτίωσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας και όχι με κάποια εξωτερικά ανταγωνιστικά κίνητρα αποδοτικότητας.

2. Ο σύλλογος διδασκόντων αποκτά ουσιαστικό ρόλο στην εκπαιδευτική λειτουργία με την ανάληψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην αξιολόγηση, καθώς και στην κατάρτιση ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

3. Η αξιολόγηση συνδέεται με την υποβοήθηση και την ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών δραστηριοτήτων στα σχολεία. Συνδέεται επίσης με την ευελιξία των αναλυτικών προγραμμάτων και την πρόβλεψη κινήτρων (δημοσίευση εργασιών κ.λπ.).

4. Η αυτοαξιολόγηση είναι βασικός συντελεστής της όλης διαδικασίας. Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στη βασική τους κατάρτιση όσο και στην επιμόρφωσή τους, πρέπει να ενημερώνονται και στις πρακτικές της συλλογικής αξιολόγησης και της αυτοαξιολόγησης.

5. Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου στη διαδικασία της αξιολόγησης είναι καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και παιδαγωγικός.

6. Οι έννοιες "αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου" και "υπηρεσιακή κρίση" πρέπει να διαχωριστούν. Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη.

Με βάση τις αρχές αυτές, η πρότασή μας συγκεκριμενοποιείται ως εξής:

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου

- Στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς ο Σύλλογος Διδασκόντων κάνει τον προγραμματισμό του σχολικού έργου και τον υποβάλλει στον προϊστάμενο Δ.Ε. και στους σχολικούς συμβούλους, που διατυπώνουν τις παρατηρήσεις τους. Το Σχολικό Συμβούλιο, επίσης, καταθέτει τις δικές του απόψεις στο Σύλλογο Διδασκόντων για θέματα που αφορούν την οργάνωση της σχολικής ζωής. Στη συνέχεια, ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεδριάζει και οριστικοποιεί τον προγραμματισμό της σχολικής χρονιάς.

- Οι παιδαγωγικές συνεδρίες του Α' και του Β' τριμήνου προσλαμβάνουν ουσιαστικό χαρακτήρα. Ο Σύλλογος Διδασκόντων συζητεί διεξοδικά επί της πορείας του αρχικού προγραμματισμού και προβαίνει στις απαιτούμενες διορθωτικές κινήσεις.

- Στο τέλος της χρονιάς γίνεται από το Σύλλογο Διδασκόντων απολογισμός. Κάθε καθηγητής καταθέτει το δικό του απολογιστικό σημείωμα, επί του οποίου εκφράζονται οι απόψεις του διευθυντή του σχολείου και του σχολικού συμβούλου. Το απολογιστικό σημείωμα του καθηγητή αναφέρεται:

- στο βαθμό υλοποίησης των προγραμματισμένων στόχων
- στις αδυναμίες - δυσκολίες που αντιμετώπισε κατά την υλοποίηση·
- στις παρεμβάσεις και υποδείξεις του διευθυντή και του σχολικού συμβούλου·
- στις σχέσεις και την εξέλιξη του μαθητικού δυναμικού
- στις προτάσεις του για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

Κατά τον προγραμματισμό της επόμενης σχολικής χρονιάς λαμβάνονται υπόψη οι υποδείξεις των σχολικών συμβούλων και του προϊσταμένου Δ.Ε. επί του απολογισμού της προηγούμενης.

Με βάση τους απολογισμούς του εκπαιδευτικού έργου οι σχολικοί σύμβουλοι και οι διευθυντές Δ.Ε. υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τις προτάσεις τους στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και στο ΥΠΕΠΘ αντίστοιχα.

Με τις παραπάνω προτάσεις πιστεύουμε ότι διασφαλίζεται μια διαδικασία διαρκούς ανατροφοδότησης και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου.

7^{Ο} ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι μόνο ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών.

Το σύστημα αξιολόγησης που προτείνουμε βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

1. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και όχι ο διοικητικός έλεγχος και η πειθάρχηση των καθηγητών. Η αντίληψη ότι, αν ελέγξουμε τον καθηγητή θα πάνε όλα καλά στο σχολείο, είναι άκρως αναχρονιστική και λανθασμένη. Άλλωστε, η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει ότι οι εκπαιδευτικοί ενεργοποιούνται περισσότερο με εσωτερικά κίνητρα βελτίωσης της εκπαιδευτικής λειτουργίας και όχι με κάποια εξωτερικά ανταγωνιστικά κίνητρα αποδοτικότητας.

2. Ο Σύλλογος Διδασκόντων αποκτά ουσιαστικό ρόλο στην εκπαιδευτική λειτουργία με την ανάληψη αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στην αξιολόγηση, καθώς και στην κατάρτιση ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

3. Η αξιολόγηση συνδέεται με την υποβοήθηση και την ανάπτυξη ερευνητικών και πειραματικών δραστηριοτήτων στα σχολεία. Συνδέεται με την ευελιξία των αναλυτικών προγραμμάτων και την πρόβλεψη κινήτρων (δημοσίευση εργασιών κ.λπ.)

4. Η αυτοαξιολόγηση είναι βασικός συντελεστής της όλης διαδικασίας. Οι εκπαιδευτικοί, τόσο στη βασική τους κατάρτιση όσο και στην επιμόρφωσή τους, πρέπει να ενημερώνονται και στις πρακτικές της συλλογικής αξιολόγησης και της αυτοαξιολόγησης.

5. Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου στη διαδικασία της αξιολόγησης είναι καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και παιδαγωγικός.

6. Οι έννοιες «αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου» και «υπηρεσιακή κρίση» πρέπει να διαχωριστούν. Η υπηρεσιακή κρίση γίνεται μόνο για τη στελέχωση της εκπαίδευσης και δε συνδέεται με τη μισθολογική εξέλιξη.